

В. Т. Габелко

Мюллер Володимир Миколайович

МЮЛЛЕР Володимир Миколайович (24. 01(05. 02). 1887, Херсон – 28. 01. 1979, Москва) – художник театру і кіно, мистецтвознавець і педагог. Професор (1965). Закін. Рішельєв. гімназію в Одесі (1907), училище тех. малювання у Петрограді (нині С.-Петербург, 1915), де 1916 працював пом. бібліотекаря. Служив 1916–17 у рос. армії. Дебютував 1918 як театр. художник у театрі-кабаре «Гротеск», як художник кінофабрики «Борисов и Ко» – 1919 фільмом «Гримаси життя». 1919 сконструював «Пересув. розбір. театр», був художником Культурно-просвітн. секції Червоного флоту 47-ї дивізії. Від 1920 – художник театру «Дім народу», кер. держ. вироб. майстерень при Наросвіті. 1918–34 – в Одесі. 1922–24 – проф., кер. театр.-декор. майстерні худож. інституту. Як гол. художник театру «Масодрам» (1921–24) оформив вистави: «Тартюф» Ж.-Б. Мольєра, «Вовки» Р. Роллана; для театру опери і балету – «Фауст» Ш. Гуно (1925) і «Дума чорноморська» Б. Яновського (1929). Від 1934 – у Москві. Зав. постанов. частини МХАТу (від 1934) і театру ім. Мосради (від 1936; оформив виставу «Салют, Іспаніє!» О. Афіногенова, 1936); від 1939 – проф. Інституту театр. мистецтва. На Одес. кіностудії худож. фільмів оформив картини: «Знову на землі» (1921, реж. Б. Глаголін), «Шведський сірник» (1922, реж. Лесь Курбас), «Вендета», «Макдональд» (обидві – 1924), «Арсенальці» (1925; обидві – реж. Лесь Курбас), «Не по дорозі» (1927), «Дівчина з палуби», «Закони шторму», «Октябрюхов і Декабрюхов» (усі – 1928), «Арсенал» (реж. О. Довженко), «Велике лихо маленької жінки», «Експонат з паноптикуму» (усі – 1929), «Поздоровляю з переходом», «Атака» (обидві – 1932), «Велика гра» (реж. Г. Тасін), «Сенька з “Мімози”» (обидві – 1934), «Будьониші» (реж. Є. Григорович), «Дочка партизана» (обидві – 1935). У театрі ім. Ленін. комсомолу оформив вистави: «Нора» Г. Ібсена (1939), «Так і буде!» К. Симонова (1944). Учасник мистецьких виставок від 1918. Персон. – у Москві (1968). Один із

фундаторів укр. кінодекорац. мистецтва у стилі авангарду та кубізму. У багатьох роботах М. відчутне прагнення до поєднання архітектоніч. цілісності сценогр. задуму та худож. прийомів із застосуванням широкого діапазону виражал. засобів. У сценографії 1920-х рр. поєднував функціонал. конструктивність декорацій і костюмів зі зверненням до реаліст., театр.-умов. принципів оформлення; лаконіч. і вираз. малюнок – із чистими барвами, вміло нюансов. відтінками. Автор керам. ваз експерим. форм із кристаліч. поливами (1910-і рр.), ескізів декорацій до вистав «Цар Юдейський» (1918) і «Любов Ярова» К. Треньова (у цирку, не здійснено, 1927–28), опер «Фауст» Ш. Гуно (1925), «Самсон і Даліла» К. Сен-Санса (1925–28), «Отелло» Дж. Верді (1929), супрематич. цифр. заставок до фільму «Закони шторму» (1928). Оформив кн. «Мальчик с пальчик» В. Симушенка (Москва, 1927). Деякі ескізи декорацій і костюмів зберігаються у МТМК України (Київ). Серед учнів – М. Маткович, М. Сліпченко.

Фотоілюстрації

Основні праці

Театрализованная ширма // Мат. сценич. експерим. лаборатории при МХАТ СССР им. М. Горького: Сб. Москва; Ленинград, 1942. Вып. 1; Видимость декораций на сцене. В помощь молодым художникам и режиссерам. Москва, 1946; Трансформирующиеся мужской и женский театральные костюмы. Москва, 1948; Набор типовых декораций. Москва, 1952; Декорационное оформление спектакля. Москва, 1956; Театраль-ный художник // Как поставитъ спектакль: Сб. Москва, 1962.

Рекомендована література

1. Габелко В. Національний авангард. 1910–1930 рр. // Музика. 1997. № 6.

Бібліографічний опис:

Мюллер Володимир Миколайович / В. Т. Габелко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим

доступу: <https://esu.com.ua/article-70478>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).